

VARTEGN

Social og kulturel Innovation gennem kulturprojekter og samskabelse mellem *børn og unge i udsatte positioner* og studerende fra pædagogisk-socialfaglig højskole i VIA.

Et initiativ i rammerne af: Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017

"Nogle gange føles det som om jeg slet ikke hører til nogen steder"

VARTEGN

Projektbeskrivelse

I årene 2014 – 2017 vil de pædagogiske og socialfaglige uddannelsesmiljøer¹ i Region Midtjylland gennemføre en samskabelses-proces hvor *børn og unge i udsatte positioner* sammen med studerende udvikler, afprøver og skaber en manifestation og en række performance, der kulminerer i 2017 hvor Aarhus er Europæisk Kulturhovedstad.

Omdrejningspunktet i aktiviteterne er skabelsen af en 5 etager høj papmachefigur som skal symbolisere og aktualisere det at være i en udsat position, og dermed skal den blive et vartegn for børn, unge og andre grupper i udsatte positioner. I forbindelse med figuren etableres et rum/en scene hvor borgere og kulturhovedsstatsbesøgende kan møde de deltagende aktører.

¹ Pædagogisk Socialfaglig Højskole i professionshøjskolen VIA UC

Illustrationen viser et eksempel på en 5 etager høj papmache figur, skabt af den italienske kunstner Gilbert Lebrige. Gilbert Lebrige bliver den kunstneriske ansvarlige for den proces der skal skabe VARTEGN figuren. I årene 2014 til 2016 skal han desuden undervise aktørerne i at beherske papmache teknik i så store størrelser.

En scene hvor der arbejdes med forskellige dilemmaer gennem æstetiske udtryksformer, og hvor der kan interageres og etableres nye løsningsmodeller og ideer for og med de udsatte grupper. Tanken er, at figuren i 2017 skal flyttes rundt og på skift hostes i flere af de 7 campusbyer i region Midtjylland, og at uddannelsesstederne og de lokale grupper af *børn og unge i udsatte positioner* selv skal udvikle og gennemføre aktiviteter ud fra egne ønsker og ressourcer.

Projektets formål

Det overordnede formål er at give *børn og unge i udsatte positioner* stemme, synlighed og positive erfaringer med at fortælle deres historier og sætte udsathed på dagsordenen.

Samtidig bliver der udviklet nye metoder og viden om samskabelsesprocesser der efterfølgende integreres i de social-faglige uddannelser.

Det ønskes opnået ved to helt centrale tilgange til social udvikling:

Den brugerorienterede:

Empowerment gennem kulturelle aktiviteter.

Udvikle nye praksisser og metoder hvor *børn og unge i udsatte positioner* skaber markante kulturmanifestationer, der er udviklet og gennemført i kraft af deres ressourcer og livserfaringer. Projektet VARTEGN tilbyder en æstetisk/kulturel platform og en kreativ skabelsesproces som involverer, giver anerkendelse samt fører til synlighed og forståelse i det omgivende samfund.

Den systemrettede:

Social innovation gennem inkluderende læringsmiljøer.

De deltagende uddannelsesmiljøer vil udvikle, afprøve og evaluere nye metoder for samskabelsesprocesser med brugergrupper. Det vil bidrage til kvalificering af sociale innovationsprojekter og betyde at såvel de deltagende som kommende studerende får erfaring med at basere social- og specialpædagogiske indsatser og aktiviteter på indsigt i menneskers forudsætninger og deres perspektiver på egne udviklingsmuligheder.

Projektet mål:

At skabe et VARTEGN for *børn og unge i udsatte positioner*. Et symbol og en manifestation, der rummer flere fortællinger som:

- hvad *børn og unge i udsatte positioner* reelt indeholder af ressourcer, kreativitet og skaberkraft
- hvorledes æstetiske processer og kulturproduktioner kan bidrage til nye inklusionsformer
- hvordan de *personlige og svære fortællinger* kan gøres almen meningsfulde og danne grundlag for udvikling af nye sociale løsninger
- hvorfor *social innovation* er vejen frem til forandringer og forbedrede vilkår for *børn og unge i udsatte positioner*

Det er desuden projektets mål at inddrage eksterne partnere som interesse- og frivillighedsorganisationer, erhvervsliv og øvrige offentlige institutioner, så samskabelsesmodeller også udvikles og anvendes i mere organisatoriske sammenhænge. Dermed ønsker initiativtagerne, at medvirke til etablering af samarbejdsstrukturer af mere bæredygtig karakter, så indsatsen mod udsathed styrkes. Eksempelvis ved at udsathed bliver et væsentlig tema i pædagoguddannelsen med kommende projekter og praktik forløb i samarbejde med de eksterne partnere.

VARTEGN projektet har også som mål at fremme *foretagsomhed* – såvel hos de studerende som hos de *unge i udsatte positioner*. De enkeltstående events/produktioner vil i nogen grad skulle finde medfinansiering hos eksterne, hvilket giver aktørerne økonomisk medansvar og forståelse. Desuden vil de producerede events kunne finde andre udstillingsrum/scener efterfølgende, hvilket kræver markedsføring, salgsarbejde og kontraktindgåelse.

VARTEGN projektet er desuden tænkt ind i en international sammenhæng. Både qua anvendelsen af de italienske kunstnere, samt ved at knytte an til lignende projekter med udsatte grupper i andre lande. Den pædagogisk og socialfaglige højskole i VIA har kontakter i: Sydafrika, Footprints i Ghana som via musik og dans inkluderer døve og "disabled", UBU (Udsatte Børn og Unge) i Grønland, Rio i Brasilien samt City Kids foundation i New York. Derudover etableres der kontakt til internationale NGO'er der ligeledes har fokus på social innovation. Et yderligere element i internationaliseringen er inddragelsen af skolens mange internationale studerende gennem hele forløbet.

Projektets metoder

Et metodisk "greb" er at arbejde målsøgende fremfor målstyret, således at processen og handlingerne undervejs frem til 2017, vægtes lige så højt som selve produktet, VARTEGN. Dette skal ses som et led i en innovativ tilgang, med brug af pilothandlinger/eksperimenter. Eksempelvis vil VARTEGN projektet blive koblet med allerede eksisterende projekter for at styrke netværket og skabe et samarbejdsgrundlag der rækker videre end til 2017. Allerede fra august 2014 vil målgruppen skabe nogle mindre papmache figurer i forbindelse med Århus festuge og Skanderborg festivalens engagement i den nye Viborg festival "Snapstinget".

Det afgørende nye "greb" i VARTEGN projektet, er dels at benytte kvaliteterne i de kulturelt-æstetiske tilgange ind i det sociale arbejde og dels at etablere nye innovative samskabelsesformer placeret udenfor de etablerede institutioner. Dette "greb" bidrager til at etablere nye praksisnære læringsrum der skal integreres i den nye pædagoguddannelse i VIA UC, der både kommer *børn og unge i udsatte positioner* og de studerende til gavn.

Målgruppen:

Grundtanken i projekt er at VIA skal spille en aktiv rolle i forhold til de såkaldte sårbare, udsatte og svage grupper i samfundet. Udgangspunktet er at lave brugerdrevet social innovation med fokus på ressourcer, hvorfor det er afgørende at målgruppen inddrages som de hele mennesker de er, og som personer der vil noget og har uudnyttede ressourcer til det.

Målgruppen er primært *børn og unge i udsatte positioner*, som i 2007 var opgjort til 26.600 børn og unge, som modtog forebyggende støtte eller var anbragt uden for hjemmet. (kilde: Danmarks statistik) Det svarer til lidt mere end 1,7 procent af alle børn og unge i Danmark. Der er alene omkring 450 udsatte unge i Viborg kommune som bla. står udenfor det etablerede fritidsliv og som eksempelvis kunne indgå i projektet.

Projektets organisering

VIA bliver projektleder og økonomisk ansvarlig. Derudover etableres en række projektgrupper med decentral ledelse og med repræsentanter for alle de involverede aktører.